

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Sanctis

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXX

Exegesis Euangelij Matthæi I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47060)

amantibus hæreditas sunt, quippe qui terrena contemnunt, hæc super mel & fauum dulcia sunt. Memoria mea nunquam peribit, sed manebit in generatione seculorum. Qui edunt me, adhuc esurient, & qui bibunt me, adhuc sitient. Hoc est, qui gustant experianturq; meam benignitatem, benevolentiam, amorem, qui experiuntur meam, hoc est, eam per me tanquam per gratiarum Dominicam dispensatricem, elargitionem clementissimam, non fatiabuntur, nec fastidium honorum diuinorum, sed magis famem & sitim habebunt. Qui meis exhortationibus atque consilijs obtemperans, audit me ad timorem & amorem filij mei, tam verbo, quam exemplo inuitantem, nõ confundetur, sed consequetur salutem. Qui operantur in me, id est, iuxta meam conuersationem exemplarem viuentes, non peccabunt in eo scilicet quod me imitantur. Qui elucidan: me, hoc est, qui gloriam meam, qui gratias & dona mihi à Deo collata alijs insinuant ac manifestant, vitam æternam habebunt.

EXEGESIS EVANGELII SOLENNITATIS

eiusdem, Matthæi I.

FILIVS DEI, qui de honorandis parentibus legem tulit, matrem suam nedum in triumphante, sed etiam militante ecclesia mirifice exaltauit, reddiditq; eam summè venerabilem, multosq; per anni circulum solennes dies in eius honorem fecit institui & celebrari, idq; adeo, vt etiam diem conceptionis eius non sine nutu diuino colat Ecclesia catholica, nihil dubitans, quin sicut Omnipotens Deus facillè potuerit pro sua virtute, ita & optimè nouerit pro sua sapientia, & convenientissime ac libentissime vouerit pro sua bonitate eam, quæ futura erat Dei veri vera genitrix, præ cunctis creaturis singulariter ac præcipuè honorare, & ab omni omnino præseruatam cuiuslibet culpæ macula, summis & excellentissimis decorare charismatibus. Itaque hodie festum agimus diem conceptionis virginis sacratæ, in quo Euangelium recitatur ex Matthæi primo cap. desumptum, quod nos modo exponemus.

Liber generationis Iesu Christi filij Dauid, filij Abraham.

Scripturus generationem Iesu Christi Euangelista, librum vocat generationis Euangelium suum, quamuis nõ sola generatio Christi, verum etiam totius vitæ eius decursus, passio & resurrectio describatur. Hoc autem eam ob rem fecisse creditur, quod caput principiumq; nostræ redemptionis, nostræq; salutis fuerit incarnatio Christi. Iuste igitur ab incarnatione, seu à Christi generatione liber Euangelij inscribitur, quia omni admiratione plenissimum est, quod Deus homo factus est. Nominat autem Christum primo filium Dauid, quam Abraham, licet generatione & ordine Abraham prior fuerit, quam Dauid, quia vulgarissimum erat apud omnes, Christum ex femine Dauid esse nasciturum. Vnde Phariseos cum interrogaret Dominus de Christo, cuius filius esset, dicunt ei: Dauid. In omnium itaq; ore versabatur, Christum filium esse ex Dauid nasciturum, adeo vt mulier quoque Chanaanæ de sinibus suis egressa, dum salutem posceret filia suæ, diceret: *Miserere mihi fili Dauid, quoniam filia mea a male à damonio vexatur*. Pueri quoque in templo cantarent: *O janna filio Dauid*. Multo namq; vicinior recentiorque erat promissio

Euangelium suū cur Matthæus librum vocet generationis Iesu Christi.

Matth. 22. Christus vti habitus fuerit ab omnibus penitentibus Dauid. Matth. 5. Matth. 21.

missio Dauid, quam Abraham facta. His autem ex omnibus certior, & præcipua de Christo est facta promissio. Si quidem Abraham dictum est: *In semine tuo benedicentur omnes gentes.* In semine non immediate ex Abraham nato sed deriuato, & ex filia Abraham immaculatissima virgine Maria nato. Porro, Dauidi promissus est Christus, quando dictum est illi: *De fructu ventris tui ponam super sedem tuam.* Dixi autem potissime his duobus promissionem factam, tanquam his qui opinatissimæ præ ceteris fuerint sanctitatis & dignitatis. Nam Abraham primogenitus Thare fuit sacerdos altissimi, non eo ritu, ut postea in lege scripta: sed quomodo sub lege naturæ eo tempore vsque ad Isaac perhibentur primogeniti fuisse sacerdotes, benedictionem à patribus præ alijs præcipuam accipientes. Hoc modo Abraham & Isaac in linea generationis Domini sacerdotes fuerunt. Dauid verò rex præ alijs nominatur.

Abraham & Isaac quo ritu fuerint sacerdotes.

Abraham genuit Isaac. Isaac autem genuit Iacob. Iacob autem genuit Iudam & fratres eius.

Abraham Isaac genuit supernaturaliter ex Sara coniuge, ideo dicitur per repromissionem genitus Isaac. Pœcunditatis namque duplex habuit eius mater impedimentum. Erat natura sterilis: erat præterea iam ex senio infœcunda atque inepta ad conceptum: Quocirca diuina effectum est virtute, ut fœcunda efficeretur Sara Isaac filium conceptura: quo clarius intelligeretur Christum figurare, quo grandiori miraculo fuisset conceptus. Hoc modo Iacob quoque ex sterili natus est. Scriptum namque est, quod Isaac ad precandum Dominum se contulerit pro vxore infœcunda, ut conciperet. Vnde Isaac, quem generauit Abraham, & Iacob quem Isaac genuerat, filij sunt non solum carnis, sed etiam repromissionis, non ob hoc tantum, quod hæreditatem terræ repromissionis (dicente Domino ad Abraham, *Tibi dabo terram hanc & semini tuo*) susceperunt, quæ significabat cælestem repromissionem, terram videlicet, viuientium, in qua bona Domini se visurum S. propheta quoque credidit: sed etiam ob hoc filij promissionis vocantur, quod non tam vsu humano, quam dono cælesti, quod geniti sint, prouenerit. Isaac quoque genuit Iacob. Et hic Iacob sacerdos fuisse creditur, indutus vestibus Esau valde bonis, dum benedictionem à patre acciperet Esau primogeniti: cui si non vendidisset, iura primogenituræ, debebantur. Fuit autem Iacob vir simplex & innocens, visionem crebro habens angelorum, qui nominis mutatione ab Angelo sancto vocatus est Israel. Hic moriturus de Christo multa prophetauit, filiosque suos benedicens, sanctissimum vitæ finem habuit. Esau autem nulla hic mentio fit, quia nihil erant eius posteri cum Israelitarum gente ac genere, è quo Christi generationis linea deriuatur, habituri commune. Quod genus in sequenti mox generatione exprimitur, quando dicit: Iacob autem genuit Iudam & fratres eius, duodecim scilicet patriarchas. Iudas iste non primogenitus fuit, sed quartus filius Iacob, hic tamè fratribus suis præponitur, propterea quod ex eius semine Christus fuerit natus. Hæbit nihilominus tribus ex Iuda nata præ alijs hanc claritatem, quod ex ea reges orti sunt, cultusque Dei deuotior perseverauerit in tribu Iudæ, quam in reliquis tribubus.

Gene. 21. Galat. 3. 4.

Gene. 17. Gene. 21.

Gene. 25.

Isaac & Iacob cur repromissionis vocentur filij. Gene. 12. 13.

Psal. 16.

Gene. 5.

Gene. 7.

Iacob quomodo fuerit sacerdos ante legem.

Gene. 25.

Simplicitas Iacob quanta fuerit.

Gene. 31. 35.

Gene. 49. 19.

Gene. 9.

Iudæ tribus privilegia vnde fluxerunt. 1. Reg. 12.

Iudas autem genuit Phares, & Zaram de Thamar. Phares

f 2 autem

autem genuit Esrom. Esrom autem genuit Aram. Aram autem genuit Aminadab. Aminadab autem genuit Naafon.

Genef. 38. Quomodo Iudæ Phares & Zaram pepererit Thamar, liber indicat Gene-
feos. Narrat enim Thamar nurum Iudæ mutatis vestibus meretricem exi-
stimatam, & à socio cognitam concepisse. Quia cum Iudas dare nollet Se-
lam filium suum Thamar in maritum, qui fratrum suorum sine prolibus
defunctorum semen suscitaret, Thamar in via, qua Iudam sciuit transitarū
mutato habitu sedijt (desiderabat enim de sanctorum semine prolem concipere.) Ille igitur nesciens hanc nurum suam esse, concubuit cum ea & gemi-
nos hos generavit. Itaque Thamar hos quidem ex fornicatione accepit, non
tamen hæc nebula fornicationis claritatem generationis obfuscat Christi,
sed illustrat magis, & misericordissimam eius prædicat erga nos dignationē,
quod non solum pro peccatoribus incarnari, sed etiam de peccatoribus nati-
ci dignatus est. Idcirco cum nullam, vt Hieronymus ait, sanctorum posuisset
mulierum in linea generationis Mattheus, non erubuit tamen nomina earū
matrum inferere, quas scriptura reprehendit. Nam vt ex posterioribus erit
manifestum, Rahab quoque ponitur & Bethsabee, & Ruth Moabitis, quæ mul-
lier licet esset virtutis, alienigena tamen erat, quā in Ecclesia Domini intrare
etiam post decimam generationem lex prohibebat. Quapropter D. Chry-
sostomus ait: Si nudi tantum hominis genus describeretur, merito has Euan-
gelista reticuisset. Quia verè de incarnati mysterio Dei scribitur, non me-
do non tacere, verum etiam ostentare debemus. Venit enim non vt nostra
effugeret opprobria, sed vt ea potius extingueret. Quare omnia opprobria
quæ propter eos sustinuit, illum nobis non modo nō reddunt probrosum,
sed magis gloriosum ex misericordia. Docet quoque in ipso Euangelij vesti-
bulo nobis non gloriandum in parentibus, sed proprijs virtutibus. Itaque Iu-
das genuit Phares. Hic Phares cum patre suo Iudā ingressus est Aegyptum,
vbi genuit Esrom. Esrom quoque ibidem genuit Aram, & Aram Aminadab
Aminadab quoque in Aegypto genuit Naafon. Sed vterque tam pater, quam
filius cum Mose Aegyptum egressus est. Hic est Aminadab, de quo referunt
Hebræi quod mari rubro diuiso, cum Moses ingrederetur, nemo aliarū tri-
buum mox sequi ausus fuerit, donec Aminadab cum tribu sua, in qua præ-
cipuus erat, secutus sit, deinde etiam alia tribus sint secutæ.

Naafon autem genuit Salmon. Salmon autem genuit Booz de Rahab. Booz autem genuit Obed ex Ruth. Obed autem genuit Iesse.

Num. 7. Naafon princeps fuit tribus Iudæ, de quo in Numeris legimus, cuius sor-
ror Elisabeth vxor fuit Aaron sacerdotis. Salmon autem genuit Booz de
Rahab: & Booz genuit Obed ex Ruth. Hic est Salmon qui cum Iosue terram
intrauit promissionis. Porro, Rahab meretrix erat vrbis Hiericho, quæ
exploratores à Iosue missos suscepit, & abscondit, atque per fenestram
domus quæ hærebat muro, ex ciuitate Hiericho, emisit. Deinde capta vrbe cū
propinquis amicisque suis omnibus quotquot illa saluari voluit, & in domo
sua cōtinuit, māsit ex omnibus incolis oppidi illius salua. Hinc ad Iudaismū
relieta.

Exod. 6.
Ruth 4.
Iosue 6.

Iosue 6.

reliſta gentilitate conuerſa fuit, probataq; vita: ob quam rem à Salmone creditur deſponſata. Sunt qui Rahab meretricem non fuiſſe putant, licet ſic cognominata fuerit. Aiunt enim in Hebræo poni hoſpitratricem. De Booz in hiſtoria Ruth legitur, vbi quod vir ſyncerus, iuſtus, caſtuſq; ac timoratus fuerit inſinuatur. Ruth verò Moabitum alium habuerat maritum filium Nohemi, quæ Nohemi, ob famem extra Iudæos ad alienigenas peregrinata fuerat. Ruth itaque ſocrum ſuam marito deſuncto diligens, eidemq; adhærens reuerentem ad terram Iudæ comitata eſt. Ibiq; cum mulier eſſet virtutiſ, à Booz opulento in uxorem ducta eſt. Erat autem, vt dictum eſt, alienigena, vtpote Moabitum. Quare non tam pro ſe, quàm etiam contra ſe legem habuit Domini. Nam lex Moſaica, Ammonites & Moabites excludebat ab Eccleſia Iudæorum penitus. Ex hac parte non erat recipienda in ſocietatem aut communionem filiorum Iſrael. Ex alia autem parte, quoniam ex terra Iudæ priorem habuerat maritum abſque prole deſunctum ei hoc concedebatur. Lex enim prioris mariti fratrem aut propinquum in maritum ad ſuſcitandum deſuncti fratris aut propinqui ſemen conceſſit. Hæc igitur lex iterum ſuccurrit, vt non ſolum in eccleſiam Domini intraret, ſed etiam in conſanguinitatem Chriſti, vtpote quæ ſecunda generatione genuerat Dauid regem. Eſt itaque non ſolum in Eccleſiam Iudæorum ingreſſa, ſed etiam mater regum effecta. Huius autem gratiæ ſe fecit dignam, pu- ta vt tali nobilitaretur connubio, quia patriam, cognatos, amicos, parentes & domum ſuam reliquit, ad Deum Iſrael cum ſua ſocru confugiens. De his duabus matribus Rahab & Ruth Chryſoſtomus ait: Vides, inquit, quia non fruſtra Rahab & Ruth Euangelista intulit mentionem? quæ: um vnã alienigenam, alteram etiam meretricem fuiſſe conſtat: ſed vt diſceres idcirco veniſſe Chriſtum, vt mala noſtra deleret omnia. Non enim quaſi iudex, ſed quaſi medicus aduenit. Sicut igitur illi de quibus ſecundum carnem natus eſt, coniuges ſuſcepere meretrices: ſic etiam ille fornicatricem hominum naturam ſibi copulauit.

Rahab non fuiſſe meretricem.

Ruth 4.
Ruth 2.

Deuter. 23.

Deuter. 25.

Ruth contra legē vii mater regū Iudæorum effecta ſit.

Chryſoſto.

Ieſſe autem genuit Dauid regem. Dauid autem rex genuit Salomonem ex ea quæ fuit Vriæ. Salomon autem genuit Roboam, Roboam autem genuit Abiam. Abia autem genuit Aſa, Aſa autem genuit Ioſaphat.

Supra dictum eſt Booz ex Ruth Moabiti de Obed generaffe: Obed verò Ieſſe, qui Dauid genuit regem. Eſt autem Ieſſe trinomius. Siquidem vocatus eſt Iſai in primo libro Regum, & vocatur hic Ieſſe, de quo Eſaias loquitur propheta: *Egredietur virga de radice Ieſſe & ſtos de radice eius aſcendet.* Fuit alio quoque nomine vocatus Nahas. Hic itaque genuit Dauid regem omnium filiorum minimum. Dauid iſte mira fuit pietate in Deum deuotus, vir Euangelica perfectione inſignis. Nam perſecutori ſuo ac hoſti Sauli, cum illum in manus ſuas tradidiſſet Dominus, Dauid non ſemel pepercit, vitam donauit, omni iniuria abſtinuit, illum adorauit, humilimeq; honorauit, ſe pulicē, canem mortuum ac perdicem nominans. Imo poſtquam in duo crimina graua labi permiſſus eſt, homicidij ſcilicet, & adulterij, & poenitens Deo reconciliatus eſt, quantum humiliauit ſe erga blaſphemum Semei,

Ruth 4.
1 Reg. 16.
Ieſſe nomen triplex.
Eſai 11.Dauid regem Euangelica perfectione inſignem.
1 Reg. 14.
2 Reg. 6.
2 Reg. 11.
2 Reg. 16.

f 3 sibi,

Manfuetudi-
nis quantu
fuerit Dauid
erg. suos in-
imicos. in-
ibidem.
2. Reg. 15.

sibi, hoc est, Dauidi regi insultantem? Certè quamuis rex esset, nullam ta-
men maledicentiæ vicem in illum retulit, sed ne militem quidem vlcisci
regis iniuriam volentem permisit, sed eundem compescens: Dimitte, inquit,
vt maledicat Dauid. Forsan Dominus respiciet humilitatem meam, & red-
det mihi benedictionem pro maledictione hac hodierna. Deniq; Absolonè
filium fugiens, cum arcam Domini sacerdos sumere cum Dauid vellet, qua
deuotissimus vir magis solaretur fugam suam, non est passus rex sanctus vt
educeretur arca, sed dimittite, inquit eam. Si propius est mihi Dominus,
ostendet eam mihi iterum. Quod si ræ reiecerit, dicens: Non places: Domi-
nus est, quod bonū in conspectu suo videbitur, faciat. Vide igitur quam hu-
milis & mansuetus, quam pius & Deo deuotus vir fuerit, adeo vt Dominus
de eo dixisse legatur: *Inueni virum secundum cor meum.*

Psalm. 117.
A. Cor. 3.
2. Reg. 15.
2. Reg. 5.
1. Paral. 3.
Nathan quis
fuerit.

Hic itaque genuit Salomonem ex ea quæ fuerat vxor Vriæ, hoc est, ex
Bethsabee. Non tamen hic erat puer, qui per adulterium natus est Salomon
(siquidem puer ille infans obiit) sed omnibus fuit filius Dauid ex Bethsabee
(vt quidam volunt) iunior. Post mortem namque Vriæ, Dauid Bethsabee
accepit vxorem. Ex qua quatuor filios recepit, puta Samma, Sobab, Nathan
& Salomonem. Fuit itaque Salomon omnium iunior, fratrem habens Na-
than ex vtroque parente per generationem carnis, non vt quidam menti-
untur per adoptionem Dauidis, qui illum filium Vriæ cum Bethsabee eius
matre, dum coniugem sibi copularat eandem, in filium sumpserat adoptiuū.

Philo
Hieron.

Quin potius (vt Philo asserit, cuique Hieronymus consensit) Nathan fra-
ter fuit Salomonis ex vtroque parente. Nam nisi fuisset, quomodo Christus
fuisse Filius Dauid, posteritate Salomonis deficiente, quam Lucas ascen-
dendo per lineam Nathan ducit vique ad Dauid? Dauid nanque cum pri-
mogenitus eius Amnon fuisset occisus, Absolon quoque interemptus, sub-
secutaq; esset discordia filiorum discertantium, in regno quis patri succede-
ret, iurauit, hoc est, decreto firmavit, quod minimus ex Bethsabee post se re-
gnare inciperet cum sua posteritate, si quam haberet. Ea autem deficiente,
succederet posteritas Nathan qui proximus natu fauerat Salomoni, vt pote
præter Salomonem inter fratres suos ex matre Bethsabee iunior. Quod &
Bethsabee Dauid postea promisit, se non reuocaturum, quando Adoniam
à præsumpto propterea regno deposuit, sic dicens: *Sicut iuravi tibi per Domi-
num.* Per Dominum, inquit, quo intelligas Domino hoc iuramentum Da-
uidis placuisse, atque non ex amore carnali Bethsabee, sed ex beneplacito
atque constituto diuino emissum. Ergo sicut iuravi tibi, inquit, per Domi-
num Deum Israel, ita fiet: vt pote id quod iuravi, & quod tu desideras im-
pleri, vt Salomon filius tuus regnet super solio meo. Nam diuina iussione
hoogestum in Paralippomenon primo libro Dauid testatur, dum moritu-
rus principibus loquitur, dicens: *Dominus elegit Salomonem filium meum, vt se-
deret super solium meū.* Huius posteritas Salomonis defecit in Ochozia, qui
filiū naturalē non habuit. Itaque Ochozias ex sola posteritate relictus erat
Salomonis. Quo non habente filium, eo quæ interempto, Athalia conata est
omne semen regum occidere, puta quod ex linea Nathan fratris Salomo-
nis supererat, & illius stirpi regniq; dignitati in regno succedere debebat.
Seruatus est tamē Elich, aut Eliakin ex Ahrafarim ex stirpe Nathan ortus:
qui

Luca 3.
1. Reg. 13.
2. Reg. 8.

3. Reg. 1.

Ibidem.

1. Paral. 28.

Salomonis
posteritas
quando de-
fecit.
4. Reg. 11.

hoogestum in Paralippomenon primo libro Dauid testatur, dum moritu-
rus principibus loquitur, dicens: *Dominus elegit Salomonem filium meum, vt se-
deret super solium meū.* Huius posteritas Salomonis defecit in Ochozia, qui
filiū naturalē non habuit. Itaque Ochozias ex sola posteritate relictus erat
Salomonis. Quo non habente filium, eo quæ interempto, Athalia conata est
omne semen regum occidere, puta quod ex linea Nathan fratris Salomo-
nis supererat, & illius stirpi regniq; dignitati in regno succedere debebat.
Seruatus est tamē Elich, aut Eliakin ex Ahrafarim ex stirpe Nathan ortus:
qui

qui sic dicebatur, utpote donati lege ac iure successione in regno: & vocabantur filij ac fratres principis. Vide Breuiarium Philonis. Hic autem Elich, & Eliakim cognominatus est Ioas à Ioizabeth sorore Ochozia. Nam persecutioni Athaliae fuit subtractus, & seruatus. Hic primus (ut dixi ex cathena seu linea Nathan filij Dauid descendens) non tamen putes illum fuisse Nathan, qui propheta dicitur & sacerdos, sed filium Dauid) rex Iudae est institutus, iuxta decretum Dauid. Itaque Dauid genuit Salomonem, qui regnauit sapiens, pius atque deuotus Deo in principio: in fine tamen per mulieres deprauatum est cor eius. Ex Salomone natus est Roboam, qui dure loquens plebi, atque cum austeritate imperans, decem tribus ut à se deficerent, ansam praebuit. Ex Roboam Abia: ex Abia Afa: ex Afa vero Iosaphat natus est. Hi duo reges Afa & Iosaphat inter pios & bonos reges numerantur, licet reprehensione non careant.

Iosaphat autem genuit Ioram. Ioram autem genuit Oziam. Ozias autem genuit Ioathan. Ioathan autem genuit Achaz. Achaz autem genuit Ezechiam. Ezechias autem genuit Manassen.

Iosaphat genuit Ioram virum prauum, qui filiam Achab & Iezabel pessimae ac Gentilis foeminae accepit vxorem, qui fratres suos occidit: nec Heliae est increpationibus correctus. Hic Ioram dicitur hic genuisse Oziam, licet secundum historiam veritatem, ut Regum libri testantur, genuerit immediatè Ochoziam. Ochozias verò genuit Ioas. Et Ioas genuit Amasiam. Amasias verò genuit Oziam. Tres igitur reges intermedii ab Euangelista intermissi sunt. Cuius rationem Hieronymus, Hilarius & Chrysostomus assignant, quod hoc propterea factum sit, quia Ioram femini miscuit se impijssimae Iezabel, cuius filiam acceperat vxorem: ideo eius posteritas vsque ad quartam generationem abiicitur, ne in Christi sanctae generationis ordine collocetur. Hic Ozias tumidus, cum sibi officium niteretur vsurpare sacerdotum, à Deo lepra in fronte percussus est. Sentiens autè lepram mox de templo festiuauit exire, quia intelligebat Domini plagam: idcirco creditur poenituisse. Genuit is autem Ioathan, qui patre uiuente seorsum propter lepram, gubernauit interea palatium vir iustus. Hic genuit Achaz, virum reprobum Achaz autem genuit Ezechiam virum optimum, religiosum at Deum timentem, adeo ut de illo quartus Regum liber dicat, quod nec ante, nec post eum aliquis fuerit Regum ei similis. Hic genuit Manassen. Postquam infirmus lecto decubuerat flens & Dominum orans. (Nam oranti adiecit ei ad viuendum Dominus quindecim annos) interim genuit Manassen. Vnde volunt Ezechiam non horrore mortis aut metu fleuisse, sed propterea tantum, quod non relicto semine mori deberet, quo fieret ut è semine suo non nasceretur Christus, frustrareturque spe promissionis patribus olim à Deo factae.

Manasses autè genuit Amon. Amon autè genuit Iosiam. Iosias autem genuit Iechoniam & fratres eius in transmigracione Babylonis. Et post transmigracionem Babylonis, Iechonias genuit Salathiel. Salathiel autem genuit Zorobabel.

4. Reg. 13.
2. Paral. 21.

4. Reg. 22.

2. Par. 14.

4. Reg. 27.

Hieremias
quo tempo-
re orsus sit
prophetare.
Lecl. 49.

4. Reg. 17.

2. Paral. 20.

Hieron.

Iechoniam
fuisse multi-
nominum.

Ioachim.

4. Reg. 23.

Hierem. 37.

& 52.

Elich.

Neri.

Luc. 3.

Pfalm. 17.

Philo.

Pfalm. 88.

Salathiel
quis fuerit.

Zorobabel
quis fuerit,
& vnde sic
dictus sit.

Luc. 3.

Reges quina
plura nomi-
na habuerunt.

Manasses iste vir fuit flagitiosus, quâuis ex sancto patre genitus, & Hierusalem sanguine repleuisse vsque ad os scribitur. Captus tamen à rege Assyriorum & in carcerem coniectus, inter vincula vehementer poenituit, Deumque inuocans liberatur, & regno restituitur. Hic genuit Amon: qui patrem suum in sceleribus, non in poenitentia delictorum est imitatus. Hic virum sanctissimum Iosiam genuit. Siquidem cum octo duntaxat esset annorum Iosias, cepit querere Dominum. Sub hoc Hieremias quoque orsus est vaticinari. De hoc Iosia Ecclesiasticus loquens, dicit: Memoria Iosiae in compositione odoris, facta opus pigmentarij, in omnium ore quasi mel indulcorabitur, & vt musica in conuiuio vini. Hic Iosias, inquit Matheus genuit Iechoniam & illius fratres in transmigracione Babylonis, hoc est, imminente transmigracione Iudeorum in Chaldaeam, cuius fuit regia ac metropolis Babylon. Hic Iechonias filius Iosiae, pater est alterius Iechonix, qui post transmigracionem genuit Salathiel. Vnde secundum Hieronymum, intermissa est hic generatio, scriptorum vitio, quod ex quarto Regum & secundo Paralippomenon libris probatur. Vbi is, qui Iechonias nominatur, natus in transmigracione Babylonis vocatur Ioakim. Quapropter Hieronymus: Scimus, inquit, Iechoniam priorem ipsum esse, quem & Ioakim: secundum verò filium, non patrem. Quorum prior per k & m, hoc est, Ioakim: sequens verò, per ch, & n, hoc est Ioachim scribitur. Fuit itaque Iechonias idem, qui & Ioakim, qui filium genuit Ioachim post se regnantem. Hic tandem sponte se tradidit Nabuchodonosor, abductus in Babylonem. Vbi contra iusiurandum, hoc est contra datam fidem Nabuchodonosor, cum eum posuisset in carcerem, post annos multos tandem à filio huius magni Nabuchodonosor Euilmerodach est liberatus & honoratus valde. Fuit autem & aliud ei nomen, quo vocatus est Elich: sed post liberationem eius ex carcere, vocatus est Neri, quomodo à Luca quoque nominatur. Timebatur autem lucernam ex stirpe Dauid extingui in Israel. Ideo dum in carcere esset, & dicitur pro eo fertur & cantatur Pfalmus octuagesimus septimus: *Domine Deus salutis mea*. Dum vero esset liberatus, in gratiarum actionem teste Philone, & dicitur est & decantatus Pfalmus qui sequitur octuagesimus octauus. *Misericordias Domini*, &c. Cui ex carcere liberato, mox datus est à Deo filius proprio nomine vocatus Mezisebeel, cognomine vero Salathiel, qui genuit filium Barachiam, qui dictus est à principatu Zorobabel, id est, princeps captiuitatis Babel. Hic Zorobabel genuit Resa quem, Lucas nominat. Obseruandū enim est, quod ferè omnes qui post Ioas primum regē ex linea Nathan deficiente stirpe Salomonis regnarūt, atque ipse Ioas aut binomij aut trinomij fuere. Nam & hic in vicinioribus idem est qui Ioachim: & à Philone Elich: & Neri, tam à Philone, quàm à Luca: & hic in Mattheo Iechonias nominatus est. Idem & Mezisebeel aut Mesizchel & Salathiel. Barachias quoque & Zorobabel idem est vir.

Zorobabel autem genuit Abiud. Abiud autem genuit Eliachim. Eliachim autem genuit Azor. Azor autem genuit Sadoch, Sadoch autem genuit Achim, Achim autem genuit Eliud. Eliud autem genuit Eleazar. Eleazar autem genuit

nuit Mathan. Mathan autem genuit Iacob.

Deficiente nobis scriptura sacra ac certissima historia, unde probari possint hæc generationes, nihil à nobis dici potest, nisi quomodo Euangelista dicit, & intelligi voluit generationes has sibi inuicem fuisse succedentes. Scripsit enim his qui illo tempore vivebant, quibus ignotum non erat, qua linea quorumque nominibus Maria ex semine Dauid deduceretur. Hoc enim erat necessarium, si verè recteque Christus natus ex semine Dauid deberet dici. Hoc, inquam necessarium est Mariam fuisse ex Dauidica stirpe natam. Alioqui Christus non esset filius Dauid. Neque enim satis foret Ioseph ex Dauid deductum, si non Maria quoque fuerit filia Dauidis, ex qua sola Iesus Dei Filius carnem suscepit. Itaque minor fuit sollicitudo, quam ut clare scriberetur Mariæ genealogia: quandoquidem tunc, puta in initio fidei, nemini ex fidelibus erat hæc ignota.

Matheus quibus suum Euangelium scripsit.

Mariam probari filiam Dauid.

Iacob autem genuit Ioseph virum Mariæ, de qua natus est Iesus, qui vocatur Christus.

Ut paulò ante dixi, satis probatur hic & alijs Euangelicis testimonijs, Ioseph esse filium Dauid. Sed quid hoc ad Christum, qui ex Ioseph non est natus? Oportebat igitur Mariæ genus deduci, quo unde Christi veniret genealogia, constaret. Verum Hieronymus, omnesque alij tradunt consuetudinem non esse scripturarum, ut mulierum generationis ordo contextatur. Ideo omisis aliorum opinionibus, quæ in varijs autoribus alia atque alia reperiuntur, vnus dicam opinionem, qui dicit, Matthæum carnalem generationem, naturalemque descripsisse. Idcirco posuerit, ait, patrem naturalem Ioseph Iacob: cæterum, Lucas alio posuerit respectu patrem Ioseph Eli, seu Elich. Syris namque & Aegyptijs idem esse nomen volunt Philonis, Eli, siue Elich eundem fuisse quem & nos Ioachin patrem naturalem beatissimæ Mariæ dicimus Virginis: dictum verò à Luca patrem Ioseph, non quidem secundum carnem, sed iuxta legem seu consuetudinè, quia Ioachin siue Eli pater fuit Mariæ coniugis Ioseph. In eodem autem tibi attinet gradu pater coniugis tuæ, aliusve consanguineus, qui attinet tuæ coniugi. Pater itaque coniugis tuæ, pater est tuus. Si igitur Eli, qui idem est, quem nos vocamus Ioachin, propterea dictus est pater Ioseph à Luca quia ille pater fuit carnalis coniugis Ioseph beatæ Mariæ: tunc certum fit, quomodo Maria ex Dauid per Nathan descenderit, Ioseph verò per Salomonem: quorum vterque de tribu est Iudæ, & filius ex semine Dauid, Testatur autem Ambrosius quoque verè Christum descendisse per Nathan qui legitimus filius fuit naturalisque Dauid ex Bethsabee, non sacerdos, sed cui ut principi eiusque successoribus commissus erat ordo sacerdotum, haberetque respectum

Matth. 2. Lucæ 1. 2.

Hieron.

Generationem qualem Matheus explicet in genealogia Christi. Lucæ 1.

Ambros.

super eos, ne quid iniqui molirentur contra regem.